

Geschiedenis van de Goese Polder (20)

Van rondtrekkend naar woonwagenkamp

Met de komst van de industriële revolutie, zo rond 1850, beginnen mensen zich meer te verplaatsen om werk te vinden. De huisnijverheid, waarbij mensen door thuiswerk in hun inkomens wisten te voorzien verdween. Groepen losse arbeiders trekken rond naar plekken waar brood te verdienen valt. Maar ook mensen met een zelfstandig beroep als stoelmatters, ketellappers, scharenslep en kermisreizigers trekken rond. In het begin trekt men nog van hotel naar logement of een schuur met een hooiberg. Maar al snel gaat men met paard en wagen, waarop de inboedel en het hele gezin wordt vervoerd. De eerste woonwagens – eigenlijk platte wagens met een zeil – ontstonden. In een volkstelling van 1889 worden er in Nederland 93 woonwagens geteld. Wanneer weten we niet, maar aan de rand van de Goese Polder ontstaat een plek waar deze woonwagens kunnen staan. Eerst aan de Westhavendijk en vanaf 1979 aan de Klaphekkeweg.

In een bericht van de Nieuwe Zeeuwse Courant van 29 september 1928 lezen we een bericht over het woonwagenkamp aan de Westhavendijk. De gemeente Goes maakt melding van een openbare verpachting van een stuk weiland aan de Westhavendijk ten noorden van het woonwagenkamp, thans in pacht bij den heer S. van Noort. Woonwagenbewoners genoten niet veel aanzien. In publicaties lezen we dat via wetgeving wordt geprobeerd "deze ware plaag" een halt toe te roepen. In 1918 wordt de eerste Woonwagenwet van kracht. Het geeft woonwagenbewoners het recht om zich in een gemeente te vestigen. Dat leidt tot willekeur waarbij gemeenten vaak de slechtste plekken aanboden, veelal naast een vuilnisbelt. Ook in Goes zal dit het geval zijn geweest. Wat nu een prachtig groengebied de Oude Zeedijk is was ooit een vuilnisbelt.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt het door de Duitse bezetter in 1943 verboden om met wagens rond te trekken en komen er plannen om de bewoners in (concentratie)kampen bijeen te brengen. Mannen worden te werk gesteld om geschikt gemaakt te worden voor het "normale leven". Na deze oorlogsjaren worden er regionale centra onder verantwoordelijkheid van de gemeenten ingericht. In 1968 komt de tweede Woonwagenwet waarbij de totale woonwagenbevolking ondergebracht moet worden in grote woonwagencentra. In 1974 wordt dit beleid weer gewijzigd waarbij iedere gemeente een woonwagencentrum moet hebben met maximaal 15 staanplaatsen. Dit spreidingsbeleid leidt tot veel verzet onder de woonwagenbewoners. Ze worden gedwongen te verhuizen en sociale structuren worden doorbroken. Sommige woonwagenkampen worden niet groter dan drie of vier staanplaatsen, wat

voor veel woonwagenbewoners niet aantrekkelijk is.

Een nieuw woonwagenkamp

In 1972 wordt er door de gemeenten in midden- en noord-Zeeland een gemeenschappelijke regeling opgericht. Er komt een Woonwagenschap die het beheer krijgt over de woonwagenkampen in deze gemeenten. In 1976 komen de eerste plannen om het woonwagenkamp aan de Westhavendijk te verplaatsen naar een andere locatie. Gekozen wordt voor een stuk landbouwgrond aan de Nieuweweg, later is de naam veranderd in Klaphekkeweg. Het zal echter nog een aantal jaren duren voordat de verhuizing van het woonwagenkamp kan plaatsvinden. Er komen bezwaren van bewoners uit de Goese Polder. In de PZC van 12 november 1977 roept een wanhopige wethouder Lindenbergh om het verzet te staken. Op een informatieavond heeft hij het over een *onmenselijke situatie waarin de bewoners aan de Westhavendijk verkeeren*. Begrijpvol voor de bezwaren voegt hij er vergoeljkend aan toe: "Zelf zou ik het ook niet prettig vinden, als er een kamp vlak bij mijn deur zou komen." In 1979 verricht een oudere bewoner van het woonwagenkamp, opoe De Visser, onder het toezien oog van burgemeester en wethouders de openingshandeling met het doorknippen van een lint.

Zoals in het hele land leiden deze veranderingen tot spanningen onder de bewoners. Er gaan brieven naar politie en gemeenteraden. In 1981 komt er een door de bewoners van het enkele jaren daarvoor geopende woonwagenkamp aan de Klaphekkeweg zo'n brief. Over en weer werden beschuldigingen geuit. Bewoners die met messen en geweren lopen. Als iemand vertrokken is op een woonwagenkamp is het niet eenvoudig om op een ander kamp weer een staan-

collectie Bitter-van Opstal

Het voormalige woonwagenkamp aan de Westhavendijk

plaats te krijgen. Vaak zit men daar ook niet te wachten op een *ruziezoeker*. Er zijn families waarvoor mensen niet geaccepteerd worden omdat ze tot een bepaalde familie behoorden. Er volgen rechtszittingen over illegale bewoning.

Bedrijvigheid

Een ander punt zijn de vele bedrijfsactiviteiten. Dat heeft weer bodemverontreiniging tot gevolg. In 1984 is er al sprake van een grote verontreiniging in het dan nog niet zo lang geleden geopende woonwagenkamp. In 1996 is een nieuwe bodemsanering nodig. Met subsidie worden de werkerreinen ontruimd. Wonen en werken wordt gescheiden. Alleen kleine hobbyterreinen zijn nog toegestaan. Ook dit is soms een bron van onenigheid, want aan hoeveel auto mag je als hobby sleutelen? En van wie zijn die auto's? In 2003 is er opnieuw een bodemonderzoek. Er is nog een lichte verontreiniging. Het ziet er naar uit dat men twintig jaar na de eerste bodemsanering ook dit onder de

knie heeft gekregen. De vraag blijft hoe lang woonwagenkampen nog blijven bestaan. Van een rondreizend bestaan is al lang geen sprake meer. Jongeren verlaten steeds vaker het woonwagenbestaan om in een vaste woning te gaan wonen. In 1998 wordt de Woonwagenwet ingetrokken. De verhuur van woonwagens wordt dan een taak van de plaatselijke woningcorporatie. Woonwagenbewoners krijgen dezelfde rechten als andere bewoners. Tot op de dag van vandaag zijn er echter nog rechtszaken tegen gemeenten, tot aan het Europese Hof van de Rechten van de Mens, over discriminatie.

FdK

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van informatie van het gemeentearchief Goes, maandblad De Peueraar 9-5-1991, tv-uitzending Andere Tijden over woonwagenbewoners en van de websites Krantenbank-Zeeland en Wikipedia.

Helpers gevraagd

Veel werkzaamheden in de Goese Polder wordt door vrijwilligers gedaan. Zonder vrijwilligers zou er geen kindervakantieweek, geen kinderdisco, geen polderfeest, maar ook geen Torenflits zijn. We zijn dan ook blij dat we twee mensen gevonden hebben die het werk voor De Torenflits willen overnemen. Maar we kunnen natuurlijk altijd nog wat hulp gebruiken. Vind je het leuk om stukjes te schrijven, een interview af te nemen of nieuws te verzamelen? Dan ben je van harte welkom. Even een berichtje naar onze nieuwe redacteur **Eva Schreurs, redactie@goesepolder.nl** en we nemen contact met je op.

Ontmoeting

In de Goese Polder zijn verschillende mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. Soms gericht op de senioren maar ook vaak leuk voor als je iets jonger bent. Hier enkele mogelijkheden:

- Van maandag tot en met donderdag van 9.30 uur tot 11.30 uur inloop en koffiedrinken bij Inloophuis Oase, President Rooseveltlaan 87.
- Iedere woensdagavond van 19.00 uur tot 20.00 uur in de sportzaal Thorbeckelaan sporten voor mensen van 55 tot 70 jaar o.l.v. Heidi Bras.
- In het restaurant van het Erasmuspark worden vele activiteiten voor ouderen georganiseerd.

DIERENARTSENPRAKTIJK
Karelse Van Dijk Stokman Van Anrooij

Drs. M.C. van Anrooij
Van Hogendorplan 6, Goes
Telefoon: 0113-223381

Open spreekuur op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag
van 16.00 – 16.30 uur.

Tevens behandeling op afspraak.

Uw uitvaartwensen in vertrouwde handen

Roeland UitvaartZorg
Zorg Aandacht Respect

De zekerheid voor een waardig en betaalbaar afscheid!

- ✓ Volledige verzorging van de uitvaart ongeacht uw verzekeringsmaatschappij
- ✓ Verzorging van de overledene door of in samenwerking met onze gekwalificeerde medewerkers
- ✓ Alle faciliteiten voor een stijlvolle thuisopbaring
- ✓ Rouwcentrum beschikbaar voor opbaring, afscheidsdienst of condoleance

Anthony Edenlaan 21
4463 JD Goes
T 0113 - 23 15 77
M 06 - 512 774 73
roeland-uitvaart.nl
info@roeland-uitvaart.nl

25 jaar uitvaartverzorging op Noord- en Zuid-Beveland

DAG EN NACHT BEREIKBAAR EN BESCHIKBAAR!